

Uusikaupunki 31.7.2020  
Juhana Pohjola

## Psalmi 118:15-24 Anssi Simojoen ruumissaarna

Mistä apu, kun on yksin ja ahdistuksessa? Mihin turvata, kun on jatkuva hätä seurakunnista ja evankeliumin totuuden säilymisestä. Miten pysyä pystyssä, kun itse sairastelee ja ruumis on heikkona? Mistä saada viisaus ja voima, kun pitäisi antaa neuvoja, sovitella riitoja ja vastata lukemattomiin viesteihin? Mihin keskittyä, kun tietää aikansa olevan kuitenkin lyhyt? Me tiedämme, mitä hän teki. Hän syventyi Jumalan sanan tutkimiseen. Sitä hän kestävästi saarnasi. Hän käytti voimansa käännoistyöhön ja kirjojen opettamiseen. Hän jätti itsensä, perheensä ja kirkon tulevaisuuden rukouksin Jumalan sanan lupauksien varaan.

Me tiedämme, kuka näin teki: Uskonpuhdistaja Martti Luther. Hänen vaiherikkaassa elämässään oli erityinen 165 päivän vaihe Coburgin linnassa. Koko alkaneen uskonpuhdistuksen tulevaisuus oli vaakalaudalla. Keisari Kaarle V oli koonnut valtiopäivät Augsburgiin keväällä 1530 saadakseen uskonnollisesti yhtenäiset alamaiset ja yhteisen rintaman turkkilaisten hyökkäyksiä vastaan. Luther matkasi työtovereidensa kanssa sinne, mutta koska hän oli kirkonkirouksessa, hän ei voinut lainsuojattomana osallistua. Siksi hän jäi mahdollisimman lähelle Augsburgiaruhtinaansa Juhanan omistamaan linnaan Coburgiin. Siellä hän käänsi Vanhaa testamenttia saksaksi. Vaikka hän nautti luonnosta ja linnuista, hän kävi hengellistä taistelua ja valtavaa sisäistä ahdistusta. Silloin hän tarttui psalmiin 118, josta hän sanoi: ”Se on minun psalmi, jota rakastan.” Samaan aikaan 25.6.1530, kun luterilaisien uskon määrittelevä Augsburgin tunnus luettiin valtiopäivillä, Luther kirjoitti psalmiselitystä. Ennen muuta hän itse elisen lupauksista. Siitä hän otti yhden jakeen, joka muodostui hänen tunnuslauseekseen. Sen hän sävelsi. Sen hän kirjoitutti työhuoneensa seinälle Coburgissa. Yksinäisyydessä, sairaudessa, kuoleman vaarassa ja Perkeleen ahdistuksissa hän yhä uudestaan jäi sen varaan: *Non moriarsed vivam et narrabo operadomini. En minä kuole vaan minä elän ja julistan Herran töitä (Ps 118:17).*

Tänään me olemme kokoontuneet jättämään rukouksin pastori, teologian tohtori Niilo Anssi Ylermi Simojoen Jumalan käsiin viimeistä tuomiota odottamaan. Marjan puoliso, Martin, Tapanin, Annan, Helenan, Tuomon ja Lassin isä, 24 lapsenlapsen isoisä, engundu, rakas sukulaistemme, ystävämme paimeneemme, taistelutoverimme sai taivaskutsun omassa kotipihassaan 6.7.2020. Voimakas ja tuttu basso on vaiennut veisaavan seurakunnan keskellä. Paatti keinuu Vohdensaaren laiturissa ilman kapteeniaan. Laitilan Aamoksenseurakunnan sakastissa paimenen alba roikkuu orpona naulakossa. Anssin työ tehty ja juoksu on päättynyt. Surun, kaipauksen ja kiitollisuuden keskellä meidän silmiemme eteen asetetaan Anssin risti-ilmoituksen sanat: *En minä kuole vaan minä elän ja julistan Herran töitä.*

Kuinka sopii yllättäen ja työkunnossa keskeltämme kutsutun miehen hautajaisiin sanat: En minä kuole vaan elän? Ja kuitenkin sanat ovat leimanneet Anssin elämää sen alusta saakka. Suomen kohtalon vuonna ja kesän 1944 torjuntataistelujen jälkeen samaan aikaan kun Moskovassa neuvoteltiin välirauhasta, Helsingin pommituksia Isonkyrön pappilaan pakoon lähteneeseen Niilo ja Siiri Simojoen perheeseen syntyi 17.9.1944 poika. Hän oli aivan sininen, koska napanuora oli kiertynyt kaulan ympärille. Jos lähtökohdat olivat heikot, niin sairaudet seurasivat lapsena Anssia niin, että isosisko suri jatkuvasti, että pian kiltti ja hauras pikkuveli kutsuttaisiin taivaaseen. *En minä kuole vaan minä elän.* Oli sitten kyse myrskyisestä matkasta rikkoutuneella paatilla tai lukuisista vaaroista liikenteessä, oli kyse sitten malarian kourissa palelemisestä tai myrkytyksestä tajuttomana retkottamisesta bussissa, oli sitten vuorossa ohitusleikkaus tai sydämen pysähtyminen nämä sanat ovat toteutuneet tavalla, jonka harva saa elämässään kokea. *En minä kuole vaan minä*

*elän.* Elän ne juuri ne tunnit ja päivät, jotka Jumala hyvydessään oli minulle varannut. ”*Minun päiväni olivat määrätty ja kirjoitetut kaikki sinun kirjaasi ennen kuin ainoakaan niistä oli tullut* (Ps.139:16). Mitään virhettä, tapaturmaa tai keskeneräistä ei Herra Anssinkaan kotiin kutsumisen kohdalla tehnyt. Kiitoksella saamme ihmetellä, miten rikkaan ja merkityksellisen elämän Anssi saikaan! Siitä jokainen meistä voisi käyttää täällä pitkän puheenvuoron.

Anssin elämän lähtökohdat kiertyvät tänään kokoon puhuttelevalla tavalla. Onhan tämä Uudenkaupungin kirkko juuri se paikka, jossa hyvämuistinen, jylhästi veisaava ja pohjalaisen järkähtämätön upseeri Niilo Simojoki solmi avioliiton siron, viisaan ja herkän varsinaisuomalaisen Siiri Palmun kanssa. Kirkkoherran pojan ja työväentalon vahtimestarin tyttärenliitossa valkoinen ja punainen Suomi liittivät kädet yhteen. Mutta kyse oli ennen muuta siitä, että nuorisoherätyksen kokenut aviopari kulki yhdessä käsi Vapahtajan kädessä. Jeesuksen punertava veri toi valkoistakin puhtaamman omantunnon! Vaikka aineellisesti Simojoen perhe eli Helsingissä vaatimattomasti, musiikki, historia, vieraat kielet ja sivistys niin sydämen kuin tiedon kohdalla olivat arvossa. Isänmaallisuuden juurruttamisen rinnalla tärkeintä oli olla osallinen taivaallisista aarteista. Vaikka kodin perintö oli Anssilla hengellisesti vankka, omakohtaisen paikan ja kutsumuksen löytämistä Herran edessä edelsi kamppailut niin maailman ja Jumalan valtakunnan, perinne kristillisyyden ja Kristukseen armoon turvaavan uskon välillä. Se johti ahdistukseen ja synkkyyteenkin. Muistan, miten Anssi kertoi joskus katselleensa kallioilta alas ja miettineen, kuinka paljon parempi olisi, jos hän ei eläisi lainkaan.

Mutta juuri tähän pimeyteen Herra antoi sanansa valon. Et sinä, Anssi, kuole, vaan sinä elät. Mitä tämä elämä on. Se ei ole vain hyvä, taloudellisesti ja uran kannalta menestynyt pitkä ajallinen elämä. Sillä mitä Paavali kirjoittaa: *Jos olemme panneet toivomme Kristukseen ainoastaan tämän elämän ajaksi, niin olemme kaikkia muita ihmisiä surkuteltavammat* (1.Kor.15:19). Vaan jo tässä ajassa alkaa uusi elämä. *Minä elän, en enää minä, vaan Kristus elää minussa; ja minkä nyt elän lihassa, sen minä elän Jumalan Pojan uskossa, hänen, joka on rakastanut minua ja antanut itsensä minun edestäni.* (Gal.2:20). Minä elän Jumalan Pojan uskossa. En pappissuvun antamassa uskossa, en vanhempieni uskossa, en itsevalitussa uskossa, en ihmisten kauniiden sanojen varaan rakentuvassa uskossa vaan Jumalan Pojan uskossa. Hänen, joka rakkaudessa on temmannut minuhelvetin tieltä omakseen, antanut minulle pyhässä kasteessa uuden elämän ja tullut minuun asumaan!

Tässä uskossa Simojoen perheen vanhan ystävän esirukouksien saattelemana Anssi löysi myös elämäntehtävänsä. *En minä kuole vaan minä elän ja julistan Herran töitä.* Hänestä tuli Herran töiden julistaja. Hänet vihittiin saarnavirkaan kesäkuussa 1972. Anssi on kertonut, miten hänen oli ollut työlästä pitää hengellinen puhe, mikä on kyllä vaikea uskoa, koska kaikki tiedämme, että Anssi jos joku osasi puhua elävästi ja kelloon liialti vilkuilematta. Mutta hän kertoi, miten pappisvihkimyksen jälkeen hänen kielensä vapautettiin julistamaan. Herran töistä riitti ja riittää runoiltavaa, säveltämistä, kuuluttamista, veisaamista, tutkimista, kirjoittamista, kiittämistä, rukoilemista! Ja sitä Anssi teki uskollisesti. Hän saarnasi Kristusta ja julisti Herran töitä aivan viimeiseen päiväänsä saakka. Häneen sopii sana: *Voi minua, jollen evankeliumia julista* (1.Kor.9:16).

Millaiseen tilanteeseen Herra saarnaajansa lähetti? Mielessäni on Helsingin yliopiston historian professori Henrik Meinanderin kaksi kirjaa. Hän on kirjoittanut tähän mennessä itsenäisyyden historiamme kahdesta merkittävästä vuodesta tarkan poikkileikkauksen yhteiskunnastamme ja miten ympärillä oleva maailma silloin vaikutti maamme kehitykseen ja kulttuuriin. Hän on valinnut vuodet 1944 ja 1968. On selvää, että Anssin syntymävuonna 1944 oli kyse itsenäisyytemme, kotiemme, uskomme ja elämäntapamme säilymisestä II maailmasodan pyörteissä. Euroopan hullu

vuosi 1968 puolestaan näkyi Suomessa kulttuurimurroksenakaupungistumisen, kulutustavaroiden, nuorisokulttuurin, seksuaalivallankumouksen ja vasemmistoradikalismien nousunamyös Suomessa. Vuonan 1968 ei ainoastaan päätetty rakentaa autotehdas Uuteenkaupunkiin vaan suuretikaluokat olivat varttuneet jaopiskelijaradikalismien etujoukot aloittivat marssin läpi median, koululaitoksen, eduskunnan ja yhteiskunnan muiden instituutioiden. Tällä marssilla tallottiinmoni asia, mitä aikaisemmin oli pidetty pyhänä. Syntymättömän lapsen ihmisarvo. Avioliiton asetus. Jumalan nimen pyhyys. Katekismuksen kymmenet käskyt ja uskontunnustuksen.

Oli Anssikin siellä. Muistan kerran keskustelleeni erään opettajakollegan kanssa ja kävi yllättäen ilmi, että hän tunsikin Anssin opiskelijavuosiltaan. Hän kertoi arvostaneensa Anssin itsenäisyyttä ja rohkeutta. Mies silminnäkijänä muisteli, miten Vanhan ylioppilastalon valtauksessa vuonna 1968 Anssi oli mennyt lavalle ja käyttänyt puheenvuoron vallitsevaa huumaa ja punalipun nostoa vastaan.

Mihin Herra palvelijansa lähetti? Toisaalta hän lähetti niiden luokse Kodusjoelle, Poriin, Lappi TL:ään ja Länsi-Suomeen, jotka kaikesta yhteiskuntamurroksesta huolimatta olivat sodan nähneet, jotka yhä notkistivat polvensa Jeesuksen nimelle, veisasivat vanhan virsikirjan virsiä ja lukivat kotonaan Svebiliuksen katekismusselitystä ja Lutherin postilloja. Yhtäältä Anssi löysi vanhan, syvän ja virvoittavan hengellisen virran rukoilevaisten seuratuissa. Toisaalta hän tuli papiksi kirkkoon, jossa puhalsivat yhteiskunnan muutoksen tuulet. Kirkko julistettiin avoimeksi korjauksia varten. Ja korjaustarvikkeita ei kysytty Jumalan sanasta vaan ympäröivästä yhteiskunnasta. Kirkossa ei piispojen mukaan saanut olla eri opetus moraalikysymyksistä kuin yhteiskunnassa.

Kulttuurimurroksen kärjessä kulki tasa-arvoideologia, joka sai Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa valtavan paineen paimenviran avaamisesta naisille. Kyse oli silloin ja on yhä siitä, mitä Jumala on sanassaan säätänyt Kristuksen asettaessa apostolisen viran. Onhan virka Kristuksen ja viranhoito Kristuksen omaa työtä. *En minä kuole vaan minä elän ja julistan Herran töitä.* Ja millaista olikaan nousta pienen maalaisseurakunnan kirkkoherrana julistamaanjulkisuudessa Herran töitä 1970- ja 80-luvun kirkkotaistelussa kun vastassa oli vapaamielisenmedian ja kirkon johdon ahdasmielinen kiukku. Jumalan sanan herättämässä vastustuksessa, sanan voima usein näkyikin.

Kyse ei ollut mistään valtataistelusta tai oikeassa olemisen todistamisesta, vaan siitä, että niin kuin se kirjoitettuna, niin se myös paikkansa pitää. Sillä, joka menettää tai hylkää Jumalan sanan, menettää Jumalan ja iankaikkisen elämän. Muutaman vuosi sitten Anssi kertoi, miten hän oli lukenut tutun ja vanhan pappismiehen innostuneita kommentteja Luojaan vastaan kapinoivan sateenkaari-ideologian tuomisesta kirkkoon. Anssi murheellisenä sanoi: ”Eikö hänkään halua päästä taivaaseen.”

En tiedä aikooko professori Meinander kirjoittaa vielä jatko-osia, mutta ehdottaisin yhdeksi vedenjakajavuodeksi vuotta 1989. Silloinhan Itä-Euroopan kommunistiset valheen ja vainon totalitääriset valtakunnat romahtivat hetkessä ja maailma alkoi kytkeytyä internettiin. Vaikka maailman silmät olivat kiinnittyneet Euroopan rautaesiripun murtumiseen, Simojoen perhe katsoi kohti etelää, suurta Afrikan mannerta. Alkoi juurtuminen uuteen värikkääseen ja elinvoimaiseen kotimaahan Keniaan. Tuskin Anssi ja moni muukaan silloin tajusi, kuinka kristinuskon tulevaisuus oli siirtymässä pohjoisesta etelään, suolansa menettäneistä ja perintönsä hernerokasta myyneistä vanhoista valtakirjoista lähetyskirkkoihin. Anssi ei perääntynyt takamaille vaan lähti hyökkäykseen kristikunnan eturintamalle! Siellä Anssille avautui aivan uusi tapa julistaa Herran töitä. Vuodesta 1996 lähtien Lutheran Heritage Foundationin työssä Anssi keskittyi luterilaisten peruskirjojen kääntämiseen, kääntäjien kouluttamiseen ja julkaisujen opettamiseen. Hänelle avautui valtavat näköalat ja mahdollisuudet juurruttaa luterilaista oppia nousevissa ja vahvistuvissakirkoissa

ympäri Afrikkaa. Jos Luther keskittyi Raamatun kääntämiseen Coburgissa, Anssi keskittyi Raamatun oikeiden selitysten Lutherin katekismusten, Augsburgintunnustuksen ja koko Tunnustuskirjojen kääntämiseen. Lähetit tulevat ja menevät, mutta kirjat jäävät. Ja tuskin kukaan meistä voi aavistaa, kuinka moni tänäänkin lukee Herran suurista töistä Anssin johtamien käännösprojektien seurauksena.

Arkkipiispa Martti Simojoen käten alta Turun tuomiokirkosta Anssi lähetettiin saarnavirkkaa hoitamaan. Saarnavirassa ei tunnetaeläkkeellejäämistä vaikka työsuhteet loppuvatkin. Palatessaan Suomeen eläkkeelle Anssi ja Marja muuttivat lapsuutensa rakkaaseen kesäkaupunkiin Uuteenkaupunkiin. Vuodet usein pienissä, mutta kasvavissa tunnustuksellisissa luterilaisissa kirkkoissa olivat edelleen kirkastaneet tätä tosiasiaa. Missä sana, siellä Kristus. Missä Kristus, siellä kirkko. 1970-luvun alun ja Paavalin synodin puitteissa käydystä kirkkotoistelusta Jumalan sanan asemasta kirkon opetuksessa japäätöksenteossa oli kuljettu hätätilanteeseen, jossa ei ollut enää tilaa valtakirkon seurakunnissa. Siksi oli kokoonnuttava messuihin, perustettava seurakuntia ja vihittävä niille paimenia. Suomen evankelisluterilaisen lähetyshiippakunnan perustamiskokouksessa Lahdessa vuonna 2013 Anssi julisti näin: *Raamattu on Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kirja. Siksi me sen sanaa rakastamme ja seuraamme, koska se on meidän rakkaan, läsnäolevan Jeesuksemme sana. Se on meidän testamenttiperintömme, omaisuutemme, oikeutemme, vapautemme, ruokapöytäme, joita kenelläkään ei ole lupa riistää meiltä.*

Juuri tämän Raamatun sanan ja sen mukaisen toiminnan tähden Lähetyshiippakunnassa Anssi menetti pappisvirkinsa Suomen evankelisluterilaisessa kirkossa Turun tuomiokapitulin päätöksellä vuonna 2015. Mutta ei työ siihen päättynyt. En minä, ei Kristukselta saatu virkani, ei hänen laumansa kuole vaan se elää ja minä julistan Herran töitä. Menkää ja kuunnelkaa internetsivuilta, mitä Herran töitä Anssi Laitilan Aamoksen seurakunnassa julisti. Viimeisessä saarnassaan Pyhärannan suvimessussa 5.7.2020 Anssi kuulutti: *Jeesuksen risti on koko maailman syntien ja Jumalan välisen sovituksen alttari. Sen alttarin luo Jumala sanansa kautta kutsuu ja etsii kaikkia syntisiä.*

Kun ajattelen rakasta enoani ja työtoveriani Anssi Simojokea hänen arkkunsa äärellä, yksi piirre nousee ylitse muiden. En tarkoita hänen laajaa sivistystään ja hengellistä viisauttaan, en hänen rohkeuttaan ja luujuuttaan, enkä edes hänen hersyvää huumorintajuunsa ja purjehdusintoaan. Tarkoitan sitä, että Anssilla oli vastustamaton halu asettua niiden puolelle, joita painettiin alas, joita väheksyttiin ja joille tehtiin jotakin vääryyttä. Tällaisissa tilanteissa vetoomuksista löytyi aina Anssin nimi. Hän antoi itsensä ja kynänsä heti palvelukseen. Hän oli valmis seisomaan vierellä, oli vastassa oikeusviranomaisen tai kuka viskaali tahansa. Oliko tämän taustalla se, että hän itse oli ollut sellainen lapsi, joka nykyään tunnetaan nimellä koulukiusattu. Vai oliko tähän vaikuttanut lapsuuden kodin ilmapiiriin vahvasti vaikuttanut omalle isälle tehty vääryys. Vai oliko kyse siitä Kristuksen mielestä, joka on valmis luopumaan itsestään, ottamaan palvelijan muodon ja auttamaan niitä, jotka eivät voi itseään auttaa. Oliko kyse siitä, että hän tiesi itse olevansa kaikkine vikoineen ja lankeemuksineen kokonaan ja täysin Kristuksen armon, anteeksiantamuksen ja avun varassa.

Kuka on se avuttomin meistä tänään? Kuka ei voi itse itseään enää auttaa? Kuka tarvitsee eniten auttajaa, jota ei meidän joukostamme löydy? Pyhän Jumalan eteen on hirmuista jäädä yksin oman itsensä varaan ja syntikuormansa kanssa ilman auttajaa. Mutta siksi me emme sure tänään niin kuin ne, joilla toivoa ei ole. Kristuksen laupeuden silmäkatsovat kuoleman pimeyteen, arkun sisälle ja haudan syvyyteen. Vain Kristuksen Elämäruhtinaan ääni yltää sinne, minne me emme enää yllä. Syntimme maksuksi lävistetyt kädet ulottuvat kuoleman rajan taakse. Ylösnoussut Herra laulaa omaa psalmiaan: *En minä kuole vaan minä elän ja julistan töitäni* – niin eläville kuin kuolleille. Jakoskaminä elän, tekin saatte elää (Joh.14:19) Kuuletko, Anssi, sinäkin saat elää, koska sinä olet

minun! Koska sinä elät, ei sinun äänesi ole vaiennut vaan se kirkastuu julistamaan Heran tekoja. Et sinä ole jäänyt ilman albaasi vaan saatverelläni valkaistut vaatteet. Ei sinun matkasi ole päättynyt satamaan vaan nyt se ihmeellisin matka alkaa. ”Sillä mitä silmä ei ole nähnyt, mitä korva ei kuullut, mikä ei ole ihmisen sydämeen noussut ja minkä Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastavat (1.Kor.2:9). Sen suven sulaisuus ei lopu koskaan!

Mitä Martti Luther Coburgin linnassa kirjoittikaan psalmista 118:17:

*”Perkele hyökkää kuolemalla pyhien kimppuun. Mutta mitä he tekevät? He kääntävät katseensa ja koko olemuksensa pois siitä. Luopuvat täysin kaikesta omastaan ja pitävät kiinni Jumalan kädestä. He sanovat: minun ei tarvitse kuolla, niin kuin sinä perkele tai tyranni uskottelet; sinä valehtelet, minä tulen elämään. Sillä minä en halua puhua omista enkä ihmisten teoista, en nyt tiedä mitään itsestäni enkä pyhydestäni, vaan Herran teot ovat silmiäni edessä, niistä tahdon puhua, niitä kiittää ja niihin minä luotan, sillä hän auttaa synnistä ja kuolemasta. Jos voit kumota ne teot, voit kaataa minutkin. Vaikka kuolenkin, en kuitenkaan kuole, vaikka kärsinkin, en kuitenkaan kärsi; vaikka kaadun, en jää maahan makaamaan vaikka minua häväistään, en joudu häpeään. Tämä on meille lohdutus. Vaan minä elän. Eikö olekin ihmeellinen apu siinä, että kuoleva elää, kärsivä on iloinen, kaatunut nousee, häväisty pääsee kunniaan, niin kuin Kristus sanoo (Joh. 11:25): ”Joka uskoo minuun, se elää vaikka olisi kuollut.”*

Siksi rakkaat sukulaiset ja ystävät jos jostakin olen varma, niin se on tästä: Anssi haluaisi sanoa sinulle tänään. Ja vielä enemmän Kristus sanoo sinulle tänään: Aikasi on lyhyt, pian on sinun vuorosi maata arkussa, mutta tänään on pelastuksen päivä. Tänään on armon ja syntiesi anteeksiantamuksen päivä. En minä tahdo kuolemaasi. En minä tahdo tuomiotasi. En minä tahdo kadotustasi. Minä tahdo, että sinä elät, elät tänään ja elät kanssani aina ja ikuisesti.

Siksi kysyn sinulta voisiko tämä Kristuksen oma sana, Martti Lutherin tunnuslause ja Anssi Simojoen elämän ohjenuora olla myös Pyhän Hengen antama sana sinun sydämeesi uskoksi, iloksi ja kutsuksi: *En minä kuole vaan minä elän ja julistan Herran töitä!*